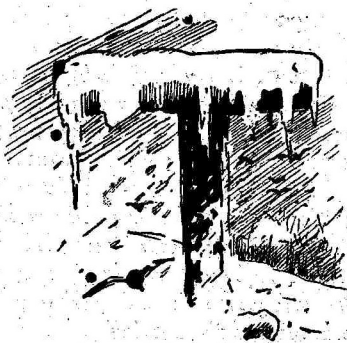

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ 1907

Ο λήξαν έτος δέν παρουσιάζει βεβαίως εξαιρετικήν φυσιογωμίαν υπό φιλολογικήν και καλλιτεχνικήν έποψιν, αλλά και δέν υπολείπεται τών προηγουμένων έτών εις την

επί τὰ πρόσω ώθησιν. Άπανταχού της Εύρώπης, μ'όλην την κόπωσην, ήτις διαφαίνεται εις όλους σχεδόν τούς κλάδους της πνευματικής εργασίας, παρετηρήθη κάποιος όργασμός παραγωγής, μία τάσις πρὸς έρευναν και δημιουργίαν.

Αί απόλειπαι κατά τὸ λήξαν έτος ανθρώπων της διανοητικής εργασίας αν δέν υπήρξαν πολυάριθμοι, εἶνε όμως λίαν αισθηταί. Διὰ τὰ νὰ περιορισθῇ τις εις τὰς κορυφάς, ή Ἰταλία απόλωσε τὸν έθνικὸν ποιητὴν της Καρδουτσι, ή Γαλλία τὸν γλυκύφθογον Σουλϋ-Προυδώμ. Ὁ διάσημος βιολιστής Ζωακείμ, ὁ μουσουργὸς Γκρήγ, ὁ ζωγράφος Σαρτράν, ὁ αρχαιολόγος Φουρτβαίγλερ, οἱ φυσικοχημικοὶ Βερτέλντ και Λόρδος Κλέβιν, οἱ έλληνισταὶ Κουζέν, Μπυρνώφ, Βροσάρ εἶνε ονόματα, διὰ τὰ ὅποια ή Ἀθανασία ήνοιξε τὰς δέλτους της κατά τὸ έκπνευσαν έτος.

★

Ἐν Ἑλλάδι ή πνευματική παραγωγή, μεθ'όλας τὰς άντιξόους συνθήκας, μεθ'όλην την αδιαφορίαν της κοινωνίας πρὸς ὅ,τι έξυπηρετεῖ τὸ Καλὸν και τὸ Ὡραῖον έχει εὐτυχῶς ν'αναγράφη εις τὸ ενεργητικὸν τοῦ απολογισμοῦ της τίτλους εργασίας, τιμώσης τούς εργάτας αὐτῆς.

Ἐν τῇ φιλολογίᾳ εὐτυχῶς παρετηρήθη ὕφεσις τις εις τὸ λυρικὸν ποιητικὸν παραλήρημα. Ἑλάχιστα ποιητικαὶ συλλογαὶ εἶδον τὸ φῶς ἰδιαιτέρας μνείας δύνανται νὰ αξιωθῶσι τὸ ποιητικὸν περιδικὸν «Ἠγησώ», ὁ «Προσκυνητής» τοῦ Βουτυερίδου, ὁ «Ἀωδεκάλογος τοῦ Γύφτου» τοῦ Κ. Παλαμᾶ, τὰ «Πρῶτα τραγούδια» τοῦ υἱοῦ Παλαμᾶ, ή «Ἀ-

γέννητη» τοῦ Δημητρακοπούλου και ή «Παγὰ Λαλέουσα» τοῦ Νιρβάνα. Ἀντιθέτως ή διηγηματόγραφία ἔσχειν ἀφθονωτέραν παραγωγήν. Αἱ «Νύχτες» της Εἰρήνης της Ἀθηναίας, οἱ «Νεκροὶ της Ζωῆς» τοῦ Παρορίτη, ή «Ἀλήθεια και Ψέμμα» τοῦ Νιρβάνα, τὰ «Μακεδονικά διηγήματα» τοῦ Σπυριδωνίδου, τοῦ «Νησιοῦ μου» τοῦ Κοσμῆ, «Ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ σκλονιοῦ» της Εἰρήνης Δενδρινοῦ, ή «Δόξα και Ζωή» τοῦ Βαρλέντη, «Σάν ζωή και παραμύθι» τοῦ Μιχαηλίδου, τὰ «Ἀνάγλυφα» τοῦ Καλογεροπούλου, ὁ γ' τόμος τών διηγημάτων τοῦ Ξενοπούλου, εἶνε βιβλία τὰ ὅποια προσθέτουν σελίδας εις την ιστορίαν της νεοελληνικής φιλολογίας. Εἰς την λογογραφικήν κίνησιν συνέβαλον ὁ Παγανέλης με τὰς «Ἀθηναϊκάς ήμέρας», ὁ Παλαμᾶς με τὸν β' τόμον τών «Γρυμμάτων», ὁ Σουλιώτης με τὸ «D. profundis», κλείουν δὲ την σειρὰν τών καλῶν βιβλίων ή «Ἑκκλησις» τοῦ Γιαννοπούλου και τὸ «Βιβλίον της Αὐτοκρατείας» τοῦ Χρηστομάνου. Ὁ Ψυχάρης μᾶς έδομαρδισε με την «Ἀρρωστη δοῦλα», δι' ής κωμικοποιεῖται ή έπιστημονική γλῶσσα.

Ἐν τῇ σοβαρᾷ φιλολογίᾳ μόνον τὰ «Μεσαιωνικά και Νέα Ἑλληνικά» τοῦ κ. Χατζηδάκι δύνανται τις ν'αναφέρη. Πέντε νέα περιοδικά, ή «Ἑλληνική Επιθεώρησις», ή «Ἑλλάς», ή «Ἑθνική ψυχή», ή «Μελέτη» και ή «Κυριακή» έξεδόθησαν επί τῇ ήμιστᾷ βασίμῳ έλλιδι, ὅτι θα εύρουν τὰς τὸσον ὀλιγοστάς τάξεις τών νεοελλήνων ἀναγνωστῶν. Ἡμερολόγια έξ ὅλων τών μερῶν έξεσφενδονίσθησαν δέν εἶνε ἀπίθανον νὰ υπερέβησαν τὰ πεντήκοντα.

Ἡ Ἱατρική ἀπέκτισε δύο σοβαρὰ συγγράμματα: τὸν «Ἀσκληπιὸν και Ἀσκληπιεῖα» τοῦ κ. Αραβαντινοῦ και την «Υγιεινὴν» τοῦ κ. Σάββα.

Νέους καθηγητὰς απέκτισε τὸ Πανεπιστήμιον τούς κ. κ. Α Αραβαντινόν, Γουναράκην, έψηφίσθη δὲ ὡς τοιοῦτος και ὁ κ. Σημαντήρας.

Ὁ θάνατος ἀπεστέρησε τὰ έλληνικά γράμματα ἐνὸς υπερόχου εργάτου, πλῆξας τὸν Βερναρδάκην εὐθύς ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ 1907. Τὸ θέατρον έχασε τὸν Ζώραν, ή ζωγραφική τὸν Βολωνάκην και ή κριτική τὸν Κονεμένον. Εἰς τούς φιλολογικοὺς θανάτους δέον νὰ συγκαταλεχθῇ και ὁ τοῦ Μαρασλή, διότι την απόωλιάν του παρηκολούθησε και ὁ θάνατος της ὁμωνύμου βιβλιοθήκης. Κατὰ τὸ 1907

ἐλειτουργήσῃ καὶ πάλιν ὁ Παντελίδειος διαγωνισμός, ἀλλ' ἀκάρπως.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις ὑπῆρξε ζωηρὰ καὶ κατὰ τὸ 1907. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας τῆς ἐν Λυκοσούρῃ, ἐν Φιγαλείᾳ, ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν Τεγείᾳ, ἐν Σουνίῳ, ἐν Παγαταίς, ἐν Μυστρᾷ.

Αἱ ξέναι ἀρχ. σχολαὶ ἐναμίλλως ἡσχολήθησαν, πλεῖστα δὲ ἀνακοινώσεις τῶν ἐταίρων ἐγένοντο.

*

Ἡ καλλιτέχνικὴ κίνησις ἀσθενική· ἡ ἔκθεσις τοῦ Ζαππείου συνεκέντρωσεν ἄρκετὰ ἔργα, ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν ἀντεπροσωπεύοντο ὅλοι οἱ κορυφαῖοι καλλιτέχναι· ἡ δεσποινὶς Λασκαρίδου καὶ ὁ Μποκατσιάμπης διωργάνωσαν ἰδίᾳ ἐκθέσεις, διὰ πρώτην δὲ φθὰν ἐγένετο ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἐκθέσεις ἐρασιτεχνῶν. Ὁ Μποσσονᾶ ἐξέβηκεν ἐν ἰδίᾳ ἐκθέσει ὠραιότατας φωτογραφίας. Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐκθέσεων, εὐμένως ἐκρίθη ἡ ἐν Καίρῳ ἐκθέσις τῶν ἔργων τῆς κ. Φλωρᾶ, ἐν Βορδῷ δὲ ἀντεπροσωπεύθησαν καὶ οἱ Ἕλλ. καλλιτέχναι. Τοὺς καλλιτεχνικοὺς κύκλους συν κίνησεν ἀρκούντως ἡ προκήρυξις τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὸν ἀνδριάντα Παλαιολόγου, ἀπειλήσασα ἀπεργίαν τῶν Ἑλλήνων γλυπτῶν.

*

Τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον δὲν προσεπόρισεν ἐφέτος δάφνας εἰς τοὺς συγγραφῆς. Οὐδὲν ἔργον ἀξίας φιλολογικῆς ἐπεφάνη· τὰ πλεῖστα ἐγράφησαν χάριν... ποσοστῶν. Ὁ «Ἀρχιτέκτων Μάρθας», ὁ «Γυῖς τοῦ Ἰσκιου» καὶ τὸ «Ἡμερῶναι» ξεχωρίζουν κάπως ἀπὸ τάλλα. Διὰ τὴν ἱστορίαν παραθέτω τοὺς τίτλους: «Ναστραδὶν Χότζας», «Κολοκοτρώνης εἰς θάνατον», «Κασσιανή», «Νέα Γυναῖκα», «Παναθήναια», ὁ «Ἀνθρωπος τῆς ἡμέρας», «Χαμένη Εὐτυχία», οἱ «Δοῦκες τῆς Κρήτης», ἡ «Κυρὰ Βασιλική», «Χίμαιρα», καὶ ὡς κορωνὶς αἱ μαλλιαραὶ

«Ἀλυσίδες». Περὶ σσότερον ἀπ' ὧν αὐτὰ συνεκίνησε τὸ κοινὸν τῆς Κυβέλης ἡ ἀφιξίς, ἥτις ἀνήχθη εἰς περιωπὴν κοινωνιολογικοῦ ζητήματος. Εἴχομεν καὶ μίαν ἀπόπειραν ναυαγήσασαν ἀναχαινιστικοῦ θεάτρου, ὑπὸ τοῦ κ. Οἰκονόμου. Τὸ Βασιλικὸν θέατρον νέα ἔργα ἔδωκε τὸν «Σαθρὸν οἶκον», τὸν «Ἐξάδελφον» καὶ τὸ «Ταξείδιον ἀναψυχῆς».

*

Ἡ μουσικὴ κίνησις ὑπῆρξε ζωηροτάτη. Τὰ δύο Ὁδεῖα, τὸ παλαιὸν καὶ τὸ τῆς κ. Λόττνερ, ἐναμίλλως εἰργάσθησαν. Αἱ δοθεῖσαι συναυλίαι ἀνέδειξαν ἄρκετὰ τάλαντα, εἰς τὰ ὅποια προσμετρεῖται ῥόδιον μέλλον. Ἡ ὀρχήστρα τοῦ Ὁδεῖου Ἀθηνῶν ἀπομένει ἡ μοναδικὴ ὀρχήστρα τῆς Ἀθηνῶν, τὰ δὲ ὁρατόρια τοῦ Ὁδεῖου Λόττνερ, ἐκτελεσθέντα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν σημειῶνουν μίαν πρόοδον σημαντικὴν. Ὁ «Σύλλογος τῶν διπλωματούχων» εἰργάσθη μὲ τὰς συχνὰς συναυλίας του εἰς διάδοσιν τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος, μεγάλως ὅμως εἰς τὴν διαμόρφωσιν αὐτοῦ συνετέλεσαν οἱ ἐξ Ἀθηνῶν διελοῦντες μουσικοί, οἵτινες μᾶς παρέσχον ἀληθεῖς μουσικὰς ἀπολαύσεις. Ὁ Σαμάρας μὲ τὸ νέον του μελόδραμα, ὁ Λαμπρινός, ἡ Ἑλπίς Καλογεροπούλου, ὁ Δημακόπουλος, ἡ Μποννᾶ, αἱ ἀδελφαὶ Τσερνέτζκα, ἡ Σόργα, οἱ Φίτσνερ, ὁ Τσάπαλος ἔδωκαν ἀληθινὰ δειγμάτων μοναδικῆς ἐκτελέσεως. Ἡ ἀφιξίς τοῦ κ. Ρέττιχ ἐξωγόνησε τὴν ὀρχήστραν τοῦ Ὁδεῖου Ἀθηνῶν καὶ μόνον τὸ ἑλληνικὸν μελόδραμα πάσχει πάντοτε ἀπὸ ἀτονίαν καὶ... ἀσυμφωνίαν.

Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ Νέον ἔτος φανῇ εὐτυχέστερον διὰ τὰ Γράμματα καὶ τὰς Τέχνας παρ' ἡμῖν, ἃς ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ ὑποστηριχθῶν πλεόοντερον, ἵνα ὁ χρονογράφος προσερχοῦς μέλλοντος τονίσῃ—ἀντὶ τῶν συνήθων ἱερειῶν μεμφιμοιρίας—διθυράμβους πνευματικῆς ἀκμῆς.

ΔΑΦΝΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἐν Λιέρῃ ἤρριξε τὴν 12ην Ἰανουαρίου ἡ ἔκθεσις τοῦ Cercle des Beaux-Arts, ἐν ᾗ ἐκθέτουσιν 24 καλλιτέχναι 65 ἐν ὅλῳ ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς.

*

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Μ. Léon Souguenet ἐν Βοριναγῇ τοῦ Βελγίου ἐορτασθήσεται ἀναμνηστικὴ διὰ τὸν γλύπτην Constantin Meunier ἐορτή. Ὁ κ. Jules Deslree προτείνει ὅπως ταυτοχρόνως πανηγυρίσωσι πρὸς τιμὴν τοῦ γλύπτου καὶ ὅλαι αἱ πόλεις τοῦ Βελγίου, δι' ὧν διήλθεν ὁδὸς καὶ ἐν αἷς εὖρος τὰ θέματα τῶν θανμασίων ἔργων του, δοκᾶν δὲ τοῦ Βελγικοῦ κράτους νὰ χρυσοῦν χάλκινα ἔκτυπα ὅλων τῶν ἔργων του, ἅτινα διασπειρόμενα εἰς τὰς Βελγικὰς πόλεις θὰ καταστήσωσι δημοφιλεῖς τὸ τάλαντον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου γλύπτον. Γενικὴ ἔκθεσις τῶν ἔργων του θὰ διοργανωθῇ πιθανώτατα ἐν Λιέρῃ.

*

ὑπὸ τὸν τίτλον Mon amoi intime ἐξεδόθη ἐν Παρισίῳ ἔργον, φέρον ὡς συγγραφεὶ τὸν Daniel

Chastaing. ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον αὐτὸ κρύπτεται μὴ τῶν γνωστοτέρων εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν ἄνδρ καὶ ξανθὴ Ἀτθίς κόρη συγγραφέας. Ὁ κριτικὸς Jules de Martheld τὸ κρίνει ὡς βιβλίον σημαντικὸν ἀναλύσεως πάθους, διερευνηθέντος ἐπισταμένως. Ἐνέχει κατὰ τι συνκρότερον τοῦ Φρεγιέ.

*

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Παναπιστημίου ἀπεφάσισεν ὅπως εἰς τὴν ἐτησίαν ἐπετηρίδα δημοσιεύῃ βιβλιογραφίαν πάντων τῶν κατὰ τὰ διάστημα τοῦ ἔτους ἐκδιδομένων Ἑλλ. βιβλίων καὶ διατριβῶν.

*

ὑπὸ τοῦ κ. Κομποπούλου ἐπιτοτεχνήθησαν προσωπογραφίαι τῆς κ. Καλβοκορέση καὶ τῆς δεσποινίδος Μωραΐτινῃ.

*

Ἐν Βουδαπέστῃ ἀπέθανεν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ σοφὸς καθηγητὴς ἱερῆς Csarlay Benedek ἐταῖρος τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας. Μετέφρασε Οὐγγρῶσι τὰς